

بررسی کتاب‌های فارسی هنرهای تجسمی

از ۱۳۵۵ تا ۱۳۸۱

سعادت احمدزاده^۱

چکیده

مقاله حاضر به بررسی کتاب‌های فارسی منتشر شده در موضوع هنرهای تجسمی در فاصله سال‌های ۱۳۵۵ تا ۱۳۸۰ می‌پردازد. با توجه به گردآوری و معرفی ۱۵۶۳۷ اثر منتشر شده هنر مستخرج از بانک اطلاعاتی هنر (خانه کتاب ایران)، تعداد کتاب‌های منتشر شده و سهم هریک از نظر تألیف و ترجمه، تعداد پدیدآورندگان زن و مرد و بررسی وضعیت نشر، ناشران مختلف، نوبت چاپ، گرایش موضوعی در تألیف کتاب‌های این حوزه از نکات اساسی مورد بررسی است. نتایج حاصل از این بررسی از سطح کیفی و کمی پژوهش‌های انجام شده در موضوع‌های مختلف هنرهای تجسمی اطلاع می‌دهد و نیز ابزاری برای ارتقاء سطح کیفی پژوهش‌های مرتبط است. با توجه به آمار ارائه شده در این بررسی وزمینه‌های مختلف موضوع هنرهای تجسمی، نیاز به تحقیقات بیشتر در موضوع‌هایی که بسامد کمتری دارند و نیز شناخت تراکم تألیفات در یک موضوع خاص، از اهداف این تحقیق به شمار می‌رود.

کلیدواژه‌ها

هنرهای تجسمی، آثار تالیفی، ترجمه، ناشر، انتشارات دانشگاه تهران، آثار هنری، منابع هنری

بیان مسئله و روش تحقیق

کتابشناسی‌ها و فهرست‌ها در پیش‌بردارهای تحقیقاتی علمی ارزش و اهمیت خاصی دارند. ساده‌ترین هدف این مجموعه‌ها معرفی منبع مراجعه برای دانش‌پژوهان است تا در کوتاه‌ترین فاصله به مأخذ تحقیق دست یابند. در این تحقیق با بررسی منابع منتشر شده در حوزه هنرهای تجسمی، شامل پیکرسازی، طراحی، نقاشی، هنرهای

کتابشناسی‌ها و فهرست‌ها در پیش‌بردارهای تحقیقاتی علمی ارزش و اهمیت خاصی دارند. ساده‌ترین هدف این مجموعه‌ها معرفی منبع مراجعه برای دانش‌پژوهان

۱. کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی، کتابخانه دانشکده هنرهای زیبا S_ahmadzadeh2001@Yahoo.com

ترتیبی، عکاسی، طراحی صنعتی و هنرهای دستی میزان کمی انتشارات بررسی می‌شود تا کاستی‌ها و کمبودها در موضوع‌هایی که باید توجه بیشتری بدانها مبذول داشت مشخص شود و راهگشای ادامه تحقیقات در این حوزه باشد. این بررسی از نوع کاربردی توصیفی‌ست و از روش پیمایشی استفاده شده است. اطلاعات با استفاده از نشریه نمایی، نشریه کتاب ماه و فهرست مستخرج از بانک اطلاعاتی هنر (خانه کتاب ایران) گردآوری شده است و شامل کتاب‌هایی‌ست که با مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انتشار یافته و در

کتاب‌های منتشر ده در رشته هنر بین سال‌های ۱۳۷۵-۱۳۷۹، ۱۵۴۲۷ عنوان است که ۲۳۱۷ عنوان آن به موضوعات مختلف هنرهای تجسمی اختصاص دارد.

بانک اطلاعاتی خانه کتاب ایران وارد شده است و همچنین به کتابخانه‌هایی که در موضوع هنر منابعی دارند هم مراجعه شده است. علاوه بر استخراج اطلاعات از بانک‌های اطلاعاتی و نشریات مزبور، به ضرورت و در حد امکان به خود منابع برای رفع نواقص مراجعه شده است. اطلاعات گردآوری شده با توجه به پرسش‌های اساسی دسته‌بندی موضوعی گردید و به روش رده‌بندی کنگره آمریکا که از متداول‌ترین رده‌بندی‌های علوم در دنیاست تقسیم‌بندی موضوعی شد. پرسش‌های اساسی پژوهش درباره این موضوعات بود: ۱. بررسی توزیع کتاب‌های چاپ شده در هر یک از موضوع‌های مختلف هنرهای تجسمی؛ ۲. بررسی سهم تألیف و ترجمه در هر کدام از موضوع‌ها؛ ۳. بررسی وضعیت نشر در انتشارات دانشگاه تهران و سازمان‌ها و مؤسسات و دیگر ناشران در زمینه هنرهای تجسمی؛ ۴. تعیین تراکم تألیف در یک موضوع خاص؛ ۵. تأثیر شرایط حاکم در این دوران بر میزان نشر چگونه بوده است؛ ۶. مشخص کردن موضوع‌هایی که نیاز به تحقیق و پژوهش بیشتری دارد و در این دوره تألیفات کمتری در این موضوع‌ها انجام شده است. اطلاعات به دست آمده در

جداول قرار گرفتند. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات و دستیابی به نتایج تحقیق از آمار توصیفی؛ و برای تهیه نمودارها از نرم‌افزار آماری اکسل استفاده شده است. با توجه به هدف پژوهش تکنیک مدخل‌های موجود در مشخصات کتاب‌ها از دیدگاه‌های مختلف تجزیه و تحلیل شدند و در پایان سعی شده است بر اساس برآوردهای آماری موضوع‌هایی برای تحقیقات بعدی پیشنهاد شود.

پیشینه پژوهش

در ۱۳۷۷ تحقیقی با عنوان "بررسی کتاب‌های فارسی کتابداری و اطلاع‌رسانی از سال ۱۳۵۷ تا پایان سال ۱۳۷۲" توسط آذرنواز بیان انجام شده است. این تحقیق توصیفی به روش پیمایشی انجام شده است. نتیجه تحقیق بیان می‌دارد که میزان تألیف کتاب‌های منتشر شده بیش از دو برابر کتاب‌های ترجمه شده است. تعداد کتاب‌های منتشر شده در موضوع کتابداری و اطلاع‌رسانی، ۲۹۸ عنوان بود که با توجه به دوره مورد بررسی در خور توجه نبوده است (۵: ۲۹-۴۴).

در ۱۳۷۶ تحقیقی با عنوان "پژوهشی پیرامون انتشار کتاب‌های پزشکی در ایران" توسط فرزانه قرزین و رکن‌الدین احمدی لاری انجام شده است. هدف تحقیق، بررسی کتاب‌های پزشکی منتشر شده در کشور براساس بدبذآورندگان زن با مرد و میزان تألیف و ترجمه آثار و نیز تأکید بر زمینه‌های مختلف موضوعی است (۴: ۲۳-۴۹). در ۱۳۷۹ تحقیقی با عنوان "بررسی وضعیت کتاب‌های هنر منتشر شده در طول برنامه پنج ساله دوم توسعه" توسط سعادت احمدزاده به روش پیمایشی انجام شده است (۱: ۱۲۳-۱۳۰).

وی در ۱۳۸۱ نیز "پژوهشی درباره کتاب‌های منتشر شده در موضوع موسیقی" از نوع توصیفی و به روش پیمایشی انجام داده است (۲: ۲۲-۳۱).

کتاب‌های منتشر شده هنر بر اساس موضوع‌های مختلف

کتاب‌های هنری در دوره مورد بررسی (۱۳۵۵-۱۳۷۹)، بر اساس موضوع‌های مختلف تفکیک شده است و آمار تفکیکی این کتاب‌ها در جدول زیر مشخص شده است.

بر اساس این جدول که به ۵ دوره پنج ساله تقسیم شده است؛ ۱۷ عنوان به پیکرسازی، ۴۳۱ عنوان به طراحی، ۳۸۸ عنوان به نقاشی، ۵۳۱ عنوان به هنرهای تزئینی، ۱۷۸ عنوان به عکاسی، ۴ عنوان به طراحی صنعتی و ۷۶۸ عنوان به هنرهای دستی اختصاص یافته است. این آمار بیانگر این واقعیت است که در طول دوره ۲۵ ساله مورد بررسی، کتاب‌های منتشر شده در موضوع هنر رشد کمی داشته است و در دوره پنج ساله اول و دوم توسعه، رشد دو برابر در بیشتر موضوع‌های هنر مشهود است.

پیکرسازی منتشر شده است. این تعداد در قیاس با دیگر موضوع‌های هنر رقم قابل تأملی است.

جدول ۱-۱ نشان می‌دهد که از مجموع ۱۷ اثر معرفی شده در موضوع پیکرسازی ۷ عنوان تألیفی و ۱۰ عنوان ترجمه است. از ۷ عنوان آثار تألیفی ۴ عنوان (۲۳/۵ درصد) توسط مردان و ۳ عنوان (۱۷/۶ درصد) توسط سازمان‌ها و مؤسسات منتشر شده است و از ۱۰ عنوان اثر ترجمه شده ۹ عنوان (۵۳ درصد) توسط مردان و ۱ عنوان (۵/۹ درصد) توسط سازمان‌ها ترجمه شده است.

توزیع فراوانی موضوع‌های هنر در سال‌های ۱۳۵۵ تا ۱۳۷۹

بدون تاریخ	۱۳۷۹-۱۳۷۵	۱۳۷۲-۱۳۷۰	۱۳۶۹-۱۳۶۵	۱۳۶۶-۱۳۶۰	۱۳۵۹-۱۳۵۵	
۱	۵	۷	۳	۱	۰	پیکرسازی
۲۰	۱۲۸	۱۱۴	۶۸	۷۰	۱۱	طراحی
۲۱	۹۶	۱۰۸	۸۱	۷۳	۹	نقاشی
۱۰	۱۸۰	۱۶۳	۱۰۲	۶۶	۱۰	هنرهای تزئینی
۰	۶۸	۴۸	۲۷	۳۱	۴	عکاسی
۰	۲	۰	۱	۱	۰	طراحی صنعتی
۲	۲۷۳	۲۶۵	۱۱۵	۱۱۱	۱	هنرهای دستی

کتاب‌های منتشر شده در موضوع پیکره‌سازی

جدول ۱ نشان می‌دهد که از مجموع آثار معرفی شده در کل موضوعات هنر ۱۷ عنوان (۰/۱ درصد) در موضوع

کتاب‌های معرفی شده در موضوع پیکرسازی بیشتر بصورت ترجمه ارائه شده است. سهم مردان در ترجمه بیشتر از تألیف است و زنان در تألیف و ترجمه سهمی ندارند.

جدول ۱. توزیع فراوانی موضوع پیکره‌سازی (NB) در سال‌های ۱۳۵۵-۱۳۷۹

موضوع	سال		۱۳۵۹-۱۳۶۰		۱۳۶۶-۱۳۶۵		۱۳۷۲-۱۳۷۰		۱۳۷۹-۱۳۷۵		جمع کل				
	مردان	زنان	مردان	زنان	مردان	زنان	مردان	زنان	مردان	زنان					
پیکره‌سازی	۰	۰	۱	۰	۵۹	۲	۱۷۶	۷	۲۱۲	۵	۲۹۲	۱	۵۹	۱۷	۱۰۰

جدول ۱-۱. توزیع فراوانی موضوع پیکره‌سازی بر حسب تألیف و ترجمه

موضوع	وضعیت تألیف		تألیف						ترجمه						جمع	
	مردان	زنان	مرد		زن		مرد		زن		مرد		زن			
			مردان	زنان	مردان	زنان	مردان	زنان	مردان	زنان	مردان	زنان	مردان	زنان		
پیکرسازی	۰	۰	۲	۰	۳۵	۳	۱۰۵	۰	۰	۰	۹	۳	۱	۵۹	۱۷	۱۰۰

جدول ۱-۲ نشان می‌دهد که از مجموع ۱۷ اثر معرفی شده ۷ عنوان (۴۱/۲ درصد) مربوط به انتشارات سازمان‌ها و مؤسسات است و ۹ عنوان (۵۲/۹ درصد) از دیگر ناشران و ۱ عنوان (۵/۹ درصد) بدون ناشر ذکر شده است. دانشگاه تهران در زمینه پیکرسازی کتابی چاپ نکرده است.

جدول ۱-۲. توزیع فراوانی موضوع پیکرسازی بر حسب انتشار

موضوع	دانشگاه تهران		سازمانها و مؤسسات		دیگر ناشران		بدون ناشر		جمع
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
پیکرسازی	۰	۰	۱	۴۱/۲	۹	۵۲/۹	۱	۵/۹	۱۰

جدول ۱-۳ نشان می‌دهد که از مجموع ۱۷ اثر معرفی شده در موضوع پیکرسازی (۸۸/۲ درصد) چاپ اول و ۲ عنوان (۱۱/۸ درصد) چاپ مجدد است که بیشتر منابع معرفی شده این رشته چاپ اول است.

جدول ۱-۳. توزیع فراوانی موضوع پیکرسازی بر حسب توبت چاپ

موضوع	چاپ		مجدد		جمع	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
پیکرسازی	۱۵	۸۸/۲	۲	۱۱/۸	۱۷	۱۰۰

جدول ۱-۴ نشان می‌دهد که از مجموع ۴۳۱ اثر معرفی شده، ۷ عنوان در زمینه کلیات طراحی منتشر شده و ۶ عنوان در موضوع آموزش و فراگیری، ۹۶ عنوان تکنیک طراحی،

کتاب‌های منتشر شده طراحی طی سال‌های ۱۳۷۹-۱۳۵۵

منتشر شده در موضوع طراحی رشد چشمگیری را نشان می‌دهد. ۲ عنوان (۴/۶ درصد) از کتاب‌های معرفی شده تاریخ نشر ندارند. سال‌های ۱۳۷۰ الی ۱۳۷۹ دوران رشد کتاب‌های منتشر شده در موضوع طراحی است.

جدول ۱-۴. توزیع فراوانی موضوع‌های طراحی (NC) طی سال‌های ۱۳۷۹-۱۳۵۵

موضوع	سال		۱۳۵۵-۱۳۶۰		۱۳۶۰-۱۳۶۵		۱۳۶۵-۱۳۷۰		۱۳۷۰-۱۳۷۹		بدون تاریخ		جمع
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
کلیات	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
سازمانها و مؤسسات	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
کتابخانه	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
موضوعات خاص هنر	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
جمهوری‌سازی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
گرافیک	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
تکنیک‌های طراحی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
جمع	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰

کتاب‌های منتشر شده طراحی بر حسب تألیف و ترجمه
 جدول ۱-۲ نشان می‌دهد که ۱۸۰ عنوان (۴۱/۸ درصد) از کل کتاب‌های منتشر شده در موضوع طراحی، تألیف است که ۵ عنوان آن (۱/۲ درصد) تألیف زنان و ۱۶۶ عنوان (۳۸/۵ درصد) تألیف مردان و ۹ عنوان (۱/۱ درصد) توسط سازمان‌ها و مؤسسات تهیه شده‌اند. مابقی یعنی ۲۵۱ عنوان (۵۸/۲ درصد) ترجمه است. ۳۸ عنوان (۸/۸ درصد) از کتاب‌های ترجمه شده توسط مترجم زن و ۲۱۰ عنوان (۴۸/۷ درصد) توسط مترجم مرد و ۳ عنوان (۰/۷ درصد) توسط سازمان‌ها و مؤسسات ترجمه شده‌اند.
 مطابق اطلاعات درون جدول سهم ترجمه در موضوع طراحی بیشتر از تألیف و سهم مردان در تألیف و ترجمه بسیار بالاتر از سهم زنان است. همچنین به خوبی مشخص

است که آثار منتشر شده به‌ویژه در موضوع‌های آموزش و فراگیری طراحی و تصویرسازی و کلیات طراحی به صورت تألیف یا ترجمه بسیار محدود است.

کتاب‌های منتشر شده در موضوع طراحی بر حسب ناشر

جدول ۲-۲ نشان می‌دهد که از مجموع ۴۳۱ عنوان کتاب منتشر شده در موضوع طراحی، ۱ عنوان (۰/۲ درصد) از انتشارات دانشگاه تهران و ۵۰ عنوان (۱۱/۶ درصد) از دیگر سازمان‌ها و مؤسسات و ۳۷۷ عنوان (۸۷/۵ درصد) از دیگر ناشران و ۳ عنوان (۰/۷ درصد) بدون ناشر ذکر شده است.
 سهم ناشران متفرقه در انتشارات کتاب‌های موضوع طراحی بالاترین آمار را دارد.

جدول ۱-۲. توزیع فراوانی موضوع‌های طراحی بر حسب تألیف و ترجمه

موضوع	تألیف			ترجمه			جمع		
	زن		مرد		زن			مرد	
	عنوان	درصد	عنوان	درصد	عنوان	درصد		عنوان	درصد
کلیات	۰	۰	۲	۱۰۰	۱	۱۰۰	۷	۱۰۰	
آموزش و فراگیری	۰	۰	۳	۵۰	۲	۱۰۰	۶	۱۰۰	
تکنیک	۰	۰	۲۹	۲۵	۲۴	۱۰۰	۹۶	۱۰۰	
موضوعات خاص هنر	۰	۰	۲۹	۲۰	۱۰۸	۱۰۰	۱۶۷	۱۰۰	
تصویرسازی	۰	۰	۵	۱۰	۴	۱۰۰	۶	۱۰۰	
گرافیک	۰	۰	۱۹	۱۰	۲۹	۱۰۰	۵۱	۱۰۰	
کارکاتورها و کارنوها	۳	۳	۶۹	۳۱	۱۰	۱۰۰	۹۸	۱۰۰	
جمع	۵	۱	۱۵۹	۶۵	۳۸۸	۱۰۰	۳۳۱	۱۰۰	

جدول ۲-۲. توزیع فراوانی موضوع‌های طراحی بر حسب ناشر

موضوع	ناشر		دانشگاه تهران		سازمان‌ها و مؤسسات		دیگر ناشران		بدون ناشر		جمع
	عنوان	درصد	عنوان	درصد	عنوان	درصد	عنوان	درصد	عنوان	درصد	
کلیات	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۷	۱۰۰	۰	۰	۷
آموزش و فراگیری	۰	۰	۲	۳۳	۳	۶۶	۰	۶۶	۰	۰	۶
تکنیک	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۹۶	۱۰۰	۰	۰	۹۶
موضوعات خاص هنر	۱	۰	۸	۴	۱۵۸	۹۴	۰	۹۴	۰	۰	۱۶۷
تصویرسازی	۰	۰	۲	۳۳	۴	۶۶	۰	۶۶	۰	۰	۶
گرافیک	۰	۰	۱۵	۲۹	۳۶	۷۰	۰	۷۰	۰	۰	۵۱
کارکاتورها و کارنوها	۰	۰	۲۴	۲۴	۷۲	۷۳	۳	۳	۳۰	۳۰	۹۸
جمع	۱	۰	۵۰	۱۱	۳۷۷	۸۷	۳	۳	۰	۰	۴۳۱

کتابهای منتشر شده طراحی بر حسب نوبت چاپ
 جدول ۳-۲ نشان می‌دهد که از کتاب‌های منتشر شده در موضوع، ۳۰۴ عنوان (۷۰/۵ درصد) چاپ اول و ۱۲۷ عنوان (۲۹/۷ درصد) چاپ مجدد است. بالاترین رقم کتاب‌های تحقیقی و پژوهشی در موضوع طراحی، چاپ اول بوده که بیشتر از دو برابر کتاب‌های چاپ مجدد است.

نقاشی دیواری اختصاص دارد. کتاب‌های منتشر شده در این دوره روند روبه رشدی را نشان می‌دهد. طی سال‌های ۱۳۷۰-۱۳۷۴ بیشترین رقم کتاب در موضوع نقاشی منتشر شده و ۲۰ عنوان (۵/۴ درصد) بدون تاریخ ذکر شده است. بالاترین بسامد کتاب‌های منتشر شده طراحی در موضوع آموزش و فراگیری طراحی است.

جدول ۳-۲. توزیع فراوانی موضوعات نقاشی بر حسب نوبت چاپ

جمع		مجدد		اول		وضعیت چاپ
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	موضوع
۱۰۰	۷	۰	۰	۱۰۰	۷	کلیات
۱۰۰	۹۰	۱۰	۹	۹۰	۸۱	تاریخ نقاشی
۱۰۰	۲۷	۱۴/۸	۴	۸۵/۲	۲۳	نقاشی ایرانی
۱۰۰	۷۷	۱۳	۱۰	۸۷	۶۷	نقاشان ایرانی
۱۰۰	۴۷	۲۵/۵	۱۲	۷۴/۵	۳۵	تکنیک نقاشی
۱۰۰	۹۹	۶۰/۶	۶۰	۳۹/۴	۳۹	آموزش و فراگیری
۱۰۰	۲۶	۳۰/۸	۸	۶۹/۲	۱۸	نقاشی موضوعات خاص
۱۰۰	۷	۲۸/۶	۲	۷۱/۴	۵	نقاشی آبرنگ
۱۰۰	۳	۰	۰	۱۰۰	۳	نقاشی دیواری
۱۰۰	۵	۲۰	۱	۸۰	۴	تذهیب
۱۰۰	۳۸۸	۲۷/۳	۱۰۶	۷۲/۷	۲۸۲	جمع

کتاب‌های منتشر شده نقاشی بر حسب تألیف و ترجمه
 جدول ۱-۳ نشان می‌دهد که از مجموع ۳۸۸ اثر معرفی شده، ۲۲۸ عنوان (۵۸/۸ درصد) را آثار تألیفی و ۱۶۰ عنوان (۴۱/۲ درصد) را آثار ترجمه شده تشکیل می‌دهد. از ۲۲۸ اثر تألیفی ۷ عنوان (۱/۸ درصد) توسط زنان و ۲۱۵ عنوان (۵۵/۴ درصد) به وسیله مردان نوشته شده است و ۶ عنوان (۱/۵ درصد) نیز توسط سازمان‌ها و مؤسسات تألیف شده است. از ۱۶۰ اثر ترجمه شده ۲۲ عنوان (۵/۷ درصد) توسط زنان و ۱۳۸ عنوان (۶/۳۵ درصد) به وسیله مردان ترجمه شده است. سهم مردان در تألیف و ترجمه آثار بیشتر از زنان است. در

کتاب‌های منتشر شده نقاشی طی سال‌های ۱۳۵۵-۱۳۷۹
 با توجه به جدول ۳ از مجموع ۳۸۸ اثر معرفی شده، ۷ عنوان به کلیات نقاشی و ۹۰ عنوان به تاریخ نقاشی، ۲۷ عنوان به نقاشی ایرانی، ۷۷ عنوان به نقاشان ایرانی، ۴۷ عنوان به تکنیک نقاشی و ۹۹ عنوان به آموزش و فراگیری نقاشی، ۲۶ عنوان به نقاشی موضوعات خاص، ۷ عنوان به نقاشی آبرنگ، ۳ عنوان به نقاشی دیواری و ۵ عنوان به تذهیب اختصاص دارد که آموزش و فراگیری نقاشی بالاترین آمار را دارد. کمترین اثر معرفی شده در این دوره به

جدول ۳. توزیع فراوانی موضوع‌های مختلف نقاشی (ND) طی سال‌های ۱۳۵۵-۱۳۷۹

موضوع	سال		۱۳۹۱-۱۳۹۰		۱۳۹۰-۱۳۸۹		۱۳۸۹-۱۳۸۸		۱۳۸۸-۱۳۸۷		۱۳۸۷-۱۳۸۶		۱۳۸۶-۱۳۸۵	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
کلیات	۰	۰	۰	۰	۱	۱۴.۳	۲	۱۸.۳	۳	۲۸.۶	۳	۲۸.۸	۰	۰
تاریخ نقاشی	۴	۲.۹	۱۹	۲۴.۲	۹	۱۰	۱۶	۱۷.۸	۱۲	۱۵.۴	۱۸	۲۰	۹۰	۱۰۰
نقاشی ایرانی	۲	۱.۶	۱	۱.۳	۲	۲.۷	۳	۳.۵	۷	۸.۲	۰	۰	۲۷	۳۰
نقاشان ایرانی	۱	۰.۸	۱۶	۲۰.۸	۲۶	۳۳.۸	۱۶	۲۰.۸	۱۸	۲۲.۴	۰	۰	۷۷	۱۰۰
تکنیک نقاشی	۱	۰.۸	۶	۷.۸	۸	۱۰.۸	۱۷	۲۱.۵	۱۸	۲۲.۴	۲	۲.۴	۲۷	۳۰
آموزش و فراگیری	۱	۰.۸	۱۳	۱۶.۳	۲۷	۳۴.۳	۲۶	۳۳.۶	۲۱	۲۶.۳	۱	۱.۳	۹۹	۱۰۰
نقاشی بر موضوعات خاص	۰	۰	۵	۶.۴	۳	۳.۸	۸	۱۰.۸	۱۰	۱۲.۵	۰	۰	۲۶	۳۰
نقاشی آبرنگ	۰	۰	۱	۱.۳	۰	۰	۳	۳.۵	۳	۳.۵	۰	۰	۳	۳.۵
نقاشی دیواری	۰	۰	۱	۱.۳	۱	۱.۳	۰	۰	۱	۱.۳	۰	۰	۳	۳.۵
تذهیب	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۲.۵	۲	۲.۵	۱	۱.۳	۵	۵.۷
جمع	۹	۷.۳	۷۳	۹۲.۷	۸۱	۱۰۳.۹	۸۱	۱۰۳.۹	۱۰۸	۱۳۷.۸	۴۶	۵۸.۷	۳۸۸	۴۸۸

مؤسسات و ۳۱۳ عنوان (۸۰/۷ درصد) مربوط به دیگر ناشران و ۲ عنوان نیز بدون نام ناشر هستند. همچون دیگر موارد ذکر شده سهم ناشران متفرقه در انتشار کتاب‌های نقاشی بالاتر از دیگران است.

قسمت ترجمه سهم زمان نسبت به تألیف بیش از سه برابر است. مشارکت سازمان‌ها در تألیف کتاب بیشتر از ترجمه است.

با حمایت از مؤلفان، محققان و مترجمان باید در آنان ایجاد انگیزه کرد و تألیف آثار فرهنگی و هنری را افزایش داد.

کتاب‌های منتشر شده نقاشی بر اساس ناشر یافته‌های جدول ۳-۲ نشان می‌دهد که از مجموع ۳۸۸ اثر معرفی شده، ۱ عنوان (۰/۳ درصد) از انتشارات دانشگاه تهران و ۷۲ عنوان (۱۸/۵ درصد) از انتشارات سازمان‌ها و

جدول ۳-۱. توزیع فراوانی موضوع‌های نقاشی بر حسب تألیف و ترجمه

موضوع	وحدت تألیف		تألیف		ترجمه		جمع	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
کلیات	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
تاریخ نقاشی	۰	۰	۳	۳.۳	۱۲	۱۲.۴	۶۰	۶۶.۷
نقاشی ایرانی	۰	۰	۰	۰	۱۰	۱۰.۸	۳۷	۳۷
نقاشان ایرانی	۲	۲.۹	۲	۲.۵	۰	۰	۰	۰
تکنیک نقاشی	۱	۱.۳	۱	۱.۳	۲	۲.۵	۲	۲.۴
آموزش و فراگیری	۳	۳.۸	۸۱	۱۰۳.۹	۴	۴.۵	۱۱	۱۱.۳
نقاشی بر موضوعات خاص	۱	۱.۳	۶	۷.۳	۱۷	۱۷.۷	۱۷	۱۷.۷
نقاشی آبرنگ	۰	۰	۰	۰	۲	۲.۵	۵	۵.۷
نقاشی دیواری	۰	۰	۲	۲.۵	۱	۱.۳	۱	۱.۳
تذهیب	۰	۰	۵	۵.۷	۰	۰	۰	۰
جمع	۷	۷.۳	۹۲	۱۰۳.۹	۲۲	۲۲.۴	۱۳۸	۱۳۸

جدول ۳-۲. توزیع فراوانی موضوع‌های نقاشی بر اساس ناشر

موضوع	ناشر		سازمانها و مؤسسات		دیگر ناشران		بدون ناشر		جمع
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	
کلیات	۰	۰	۱	۱۲/۳	۶	۸۵/۷	۰	۰	۱۰۰
تاریخ نقاشی	۰	۰	۶	۶/۷	۵۳	۹۱/۲	۱	۱/۱	۱۰۰
نقاشی ایرانی	۰	۰	۱۰	۳/۷	۱۷	۲۳	۰	۰	۱۰۰
نقاشان ایرانی	۰	۰	۲۰	۲/۱	۵۷	۷/۲	۰	۰	۱۰۰
تکنیک نقاشی	۱	۲/۱	۱۶	۲۳/۱	۲۰	۲۶/۸	۰	۰	۱۰۰
آموزش و فراگیری	۰	۰	۱۲	۱۲/۱	۸۵	۸۵/۹	۰	۰	۱۰۰
نقاشی موضوعات خاص	۰	۰	۳	۳/۵	۱۲	۱۵/۶	۱	۱/۲	۱۰۰
نقاشی آبرنگ	۰	۰	۰	۰	۷	۱۰۰	۰	۰	۱۰۰
نقاشی دیواری	۰	۰	۱	۳/۳	۲	۲/۷	۰	۰	۱۰۰
نقاشی	۰	۰	۱	۲/۰	۴	۵/۰	۰	۰	۱۰۰
جمع	۱	۰/۳	۷۲	۱۸/۵	۲۱۲	۸۰/۷	۲	۰/۵	۳۸۸

هستند. در این موضوع نیز بیشترین آمار مربوط به کتاب‌های منتشر شده چاپ اول است. بیشترین رقم آثار منتشر شده نقاشی، کتاب‌هایی است که برای بار اول چاپ شده‌اند.

کتاب‌های منتشر شده نقاشی بر حسب نوبت چاپ جدول ۳-۳ نشان می‌دهد که از مجموع ۳۸۸ اثر معرفی شده ۲۸۲ عنوان (۷۲/۷ درصد) چاپ اول و ۱۰۶ عنوان (۲۷/۳ درصد) چاپ مجدد

جدول ۳-۳. توزیع فراوانی موضوعات نقاشی بر حسب نوبت چاپ

موضوع	اول		مجدد		جمع	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
کلیات	۷	۱۰۰	۰	۰	۷	۱۰۰
تاریخ نقاشی	۸۱	۹۰	۹	۱۰	۹۰	۱۰۰
نقاشی ایرانی	۲۳	۸۵/۲	۲	۱۴/۸	۲۷	۱۰۰
نقاشان ایرانی	۶۷	۸۷	۱۰	۱۳	۷۷	۱۰۰
تکنیک نقاشی	۳۵	۷۴/۵	۱۲	۲۵/۵	۴۷	۱۰۰
آموزش و فراگیری	۳۹	۳۹/۲	۶۰	۶۰/۶	۹۹	۱۰۰
نقاشی موضوعات خاص	۱۸	۶۹/۲	۸	۳۰/۸	۲۶	۱۰۰
نقاشی آبرنگ	۵	۷۱/۲	۲	۲۸/۶	۷	۱۰۰
نقاشی دیواری	۳	۱۰۰	۰	۰	۳	۱۰۰
نقاشی	۴	۸۰	۱	۲۰	۵	۱۰۰
جمع	۲۸۲	۷۲/۷	۱۰۶	۲۷/۳	۳۸۸	۱۰۰

کتاب های منتشر شده در موضوع هنرهای تزئینی طی سال های ۱۳۵۵-۱۳۷۹

با توجه به جدول ۴ از مجموع ۵۳۱ اثر معرفی شده، ۶۲ عنوان مربوط به دکوراسیون و تزئینات داخلی و ۶۸ عنوان مربوط به قالی و قالیبافی، ۳۵۶ عنوان مربوط به خوشنویسی و ۴۵ عنوان مرتبط با دیگر هنرهای تزئینی است. بالاترین آمار به خوشنویسی تعلق دارد که در سال های مورد بحث روند رو به رشدی داشته است. ۱۰ عنوان بدون تاریخ نشر به چاپ رسیده اند. در سال های ۱۳۷۰ الی ۱۳۷۹، بالاترین رقم انتشار به کتاب های موضوع هنرهای تزئینی تعلق دارد.

تألیف شده اند. از ۵۱ اثر ترجمه شده، ۴۴ عنوان (۳/۸ درصد) توسط مردان و ۷ عنوان (۱/۳ درصد) به وسیله زنان ترجمه شده است. در این موضوع تألیف آثار منتشر شده بیش از ترجمه است و سهم مردان در تألیف و ترجمه بسیار بالاتر از سهم زنان در تألیف و ترجمه است. سهم زنان در تألیف بیشتر از سهم آنان در ترجمه است.

کتاب های منتشر شده هنرهای تزئینی بر حسب ناشر
با توجه به جدول ۴-۲ از مجموع ۵۳۱ اثر معرفی شده در موضوع هنرهای تزئینی ۳ عنوان (۰/۶

جدول ۴. توزیع فراوانی موضوع های مختلف هنرهای تزئینی (NK) طی سال های ۱۳۵۵-۱۳۷۹

موضوع	۱۳۵۵-۱۳۶۰		۱۳۶۱-۱۳۶۶		۱۳۶۷-۱۳۷۰		۱۳۷۱-۱۳۷۶		۱۳۷۷-۱۳۸۰		جمع
	مردان	زنان	مردان	زنان	مردان	زنان	مردان	زنان	مردان	زنان	
دکوراسیون	۰	۰	۱۲	۱۴	۲۱	۲۱	۲۰	۲۱	۱۳	۱۴	۶۲
قالی و قالیبافی	۲	۵	۷	۷	۲۱	۲۱	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۶۸
خوشنویسی	۳	۱۱	۳۹	۳۳	۱۱۲	۱۱۲	۱۱۷	۱۱۷	۱۱۷	۱۱۷	۳۵۶
دیگر هنرهای تزئینی	۳	۶	۹	۹	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۴۵
جمع	۱۰	۱۹	۶۶	۷۳	۱۶۲	۱۶۲	۱۶۲	۱۶۲	۱۶۲	۱۶۲	۵۳۱

کتاب های منتشر شده در موضوع هنرهای تزئینی بر حسب تألیف و ترجمه

جدول ۴-۱ نشان می دهد که از مجموع ۵۳۱ اثر معرفی شده ۴۸۰ عنوان (۹۰/۴ درصد) را آثار تألیفی و ۵۱ عنوان (۹/۶ درصد) را آثار ترجمه شده تشکیل می دهد. از ۴۸۰ اثر تألیفی، ۱۵ عنوان (۲/۸ درصد) توسط زنان و ۴۵۸ عنوان (۹۶/۳ درصد) به وسیله مردان و تعداد ۷ عنوان (۱/۳ درصد) توسط ناآگان ها

درصد) مربوط به انتشارات دانشگاه تهران و ۱۵۲ عنوان (۲۸/۶ درصد) مربوط به انتشارات سازمان ها و مؤسسات و ۳۷۴ عنوان (۷۰/۴ درصد) مربوط به دیگر ناشران و ۲ عنوان بدون ناشر ذکر شده است. در اینجا نیز بیشترین آثار معرفی شده توسط ناشران متفرقه منتشر شده است. بیشترین رقم آثار منتشر شده در موضوع هنرهای تزئینی مربوط به انتشارات غیردولتی است.

جدول ۴-۱. توزیع فراوانی موضوع های هنرهای تزئینی بر حسب تألیف و ترجمه

موضوع	تألیف		ترجمه		جمع
	مردان	زنان	مردان	زنان	
دکوراسیون و تزئینات	۳۰	۳	۰	۰	۳۳
قالی و قالیبافی	۵۰	۲	۰	۰	۵۲
خوشنویسی	۳۴۳	۱۱	۲	۲	۳۵۶
دیگر هنرهای تزئینی	۲۵	۰	۰	۰	۲۵
جمع	۴۵۸	۱۵	۲	۲	۵۳۱

جدول ۴-۲. توزیع فراوانی موضوع‌های هنرهای تزئینی بر اساس ناشر

موضوع	ناشر		سازمانها و مؤسسات		دیگر ناشران		بدون ناشر		جمع
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	
دکوراسیون و تزیینات	۰	۰	۱۷	۲۷/۴	۴۵	۷۳/۶	۰	۰	۱۰۰
قالی و قالیبافی	۱	۱/۵	۱۵	۲۲	۲۱	۳۲/۵	۰	۰	۱۰۰
خوشنویسی	۲	۰/۶	۴۳	۶۶/۱	۱۵۸	۷۱/۷	۲	۰/۶	۱۰۰
دیگر هنرهای تزئینی	۰	۰	۲۷	۴۰	۱۸	۲۰	۰	۰	۱۰۰
جمع	۳	۰/۶	۱۵۲	۲۸/۶	۳۳۲	۷۰/۴	۲	۰/۲	۱۰۰

کتاب‌های منتشر شده در موضوع هنرهای تزئینی بر حسب نوبت چاپ

جدول ۴-۳ نشان می‌دهد که از مجموع ۵۳۱ اثر معرفی شده، ۳۶۴ عنوان (۶۸/۵ درصد) چاپ اول و ۱۶۷ عنوان (۳۱/۵ درصد) چاپ مجدد است. بالاترین رقم ذکر شده مربوط به کتاب‌های منتشر شده چاپ اول است.

موضوع نمایشگاه‌ها و موزه‌ها، ۱۰ عنوان متعلق به فرهنگ‌ها و دلیر، المعارف‌ها، ۶ عنوان به تاریخ عکاسی، ۶۱ عنوان به عکاسی ایران، ۵ عنوان به عکاسان، ۴ عنوان به آموزش و فراگیری عکاسی، ۸ عنوان به موضوع دوربین عکاسی، ۷ عنوان به عکاسی رنگی، ۹ عنوان به عکاسی هنری و ۵ عنوان به فیلمبرداری تعلق دارد. موضوع عکاسی ایران

جدول ۴-۳. توزیع فراوانی موضوعات هنرهای تزئینی بر حسب نوبت چاپ

موضوع	وضعیت چاپ		مجدد		جمع	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
دکوراسیون و تزیینات	۴۶	۷۴/۲	۱۶	۲۵/۸	۶۲	۱۰۰
قالی و قالیبافی	۵۸	۸۵/۳	۱۰	۱۴/۷	۶۸	۱۰۰
خوشنویسی	۲۱۸	۶۱/۲	۱۳۸	۳۸/۸	۳۵۶	۱۰۰
دیگر هنرهای تزئینی	۲۳	۹۳/۳	۳	۶/۷	۲۵	۱۰۰
جمع	۳۶۴	۶۸/۵	۱۶۷	۳۱/۵	۵۳۱	۱۰۰

کتاب‌های منتشر شده عکاسی طی سال‌های ۱۳۷۹-۱۳۵۵

با توجه به جدول ۵ از مجموع ۱۷۸ عنوان معرفی شده عکاسی، ۵۵ عنوان در زمینه کلیات عکاسی، ۸ عنوان با

بالاترین آمار را دارد. تعداد کتاب‌های منتشر شده عکاسی در دوره مورد بررسی رو به رشد بوده و فقط در سال‌های ۱۳۶۵-۱۳۶۹ نسبت به سال پیش اندکی کاهش را نشان می‌دهد.

کتاب‌های منتشر شده عکاسی بر حسب تألیف و ترجمه جدول ۵-۱ نشان می‌دهد که از مجموع ۱۷۸ اثر معرفی شده ۱۲۴ عنوان (۶۹/۷ درصد) را آثار تألیفی و ۵۴ عنوان (۳۰/۳ درصد) را آثار ترجمه شده تشکیل می‌دهد. از ۱۲۴ عنوان اثر تألیفی ۷ عنوان (۳/۹ درصد) توسط زنان

بیشترین رقم آثار منتشر شده در موضوع هنرهای تزئینی مربوط به انتشارات غیردولتی است.

جدول ۵. توزیع فراوانی موضوع‌های عکاسی (TR) طی سال‌های ۱۳۵۰-۱۳۷۹

موضوع	۱۳۵۰-۱۳۵۹		۱۳۶۰-۱۳۶۹		۱۳۷۰-۱۳۷۹		۱۳۸۰-۱۳۸۹		۱۳۹۰-۱۳۹۹		۱۴۰۰-۱۴۰۹		سال
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	
کلیات	۴	۷,۳	۸	۱۲,۵	۱۷	۲۰,۹	۹	۱۰,۴	۱۷	۲۰,۹	۱۷	۲۰,۹	۱۰۰
نمایشگاهها و موزهها	۰	۰	۰	۰	۴	۵,۰	۴	۵,۰	۰	۰	۰	۰	۱۰۰
فرهنگها و دارالمعارفها	۰	۰	۰	۰	۲	۲,۰	۲	۲,۰	۰	۰	۰	۰	۱۰۰
تاریخ عکاسی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۱,۲	۱	۱,۲	۱۰۰
عکاسی ایران	۰	۰	۰	۰	۲۵	۲۹,۳	۲۴	۲۸,۲	۵	۵,۹	۷	۸,۴	۱۰۰
عکاسان	۰	۰	۰	۰	۳	۳,۶	۰	۰	۱	۱,۲	۱	۱,۲	۱۰۰
آموزش و فراگیری عکاسی	۰	۰	۰	۰	۱	۱,۲	۱	۱,۲	۰	۰	۲	۲,۴	۱۰۰
دوربین عکاسی	۰	۰	۰	۰	۱	۱,۲	۳	۳,۶	۰	۰	۴	۴,۸	۱۰۰
عکاسی رنگی	۰	۰	۰	۰	۱	۱,۲	۰	۰	۳	۳,۶	۳	۳,۶	۱۰۰
عکاسی هنری	۰	۰	۰	۰	۳	۳,۶	۳	۳,۶	۰	۰	۳	۳,۶	۱۰۰
فیلمبرداری	۰	۰	۰	۰	۲	۲,۴	۰	۰	۰	۰	۳	۳,۶	۱۰۰
جمع	۴	۷,۳	۸	۱۲,۵	۲۷	۳۲,۳	۲۴	۲۸,۲	۱۷	۲۰,۹	۲۴	۲۸,۲	۱۰۰

کتاب‌های منتشر شده عکاسی بر حسب ناشر
جدول ۵-۲ نشان می‌دهد که از مجموع ۱۷۸ اثر معرفی شده، ۳ عنوان (۱/۷ درصد) از انتشارات دانشگاه تهران، ۷۱ عنوان (۲۹/۹ درصد) از سازمان‌ها و مؤسسات و ۹۸ عنوان (۵۵ درصد) از دیگر ناشران چاپ شده است. تعداد ۶ عنوان از آثار معرفی شده بدون ناشر است. انتشارات سازمان‌ها و مؤسسات و

و ۱۱۴ عنوان (۶۴ درصد) به وسیله مردان و ۳ عنوان (۱/۷ درصد) توسط سازمان‌ها تألیف شده است. از ۵۴ عنوان ترجمه شده ۹ عنوان (۵/۱ درصد) به وسیله زنان و ۲۵ عنوان (۲۵/۳ درصد) توسط مردان ترجمه شده است. سهم مردان در تألیف و ترجمه آثار مربوط به عکاسی از زنان بیشتر است. سهم زنان در ترجمه بیش از سهم آنان در تألیف است.

جدول ۵-۱. توزیع فراوانی موضوع‌های عکاسی بر حسب تألیف و ترجمه

موضوع	تألیف						ترجمه						جمع
	زن		مرد		تاکثر		زن		مرد		تاکثر		
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	
کلیات	۱	۱,۸	۲/۷	۲۹,۱	۳	۳,۶	۲۲	۲۰,۹	۳	۳,۶	۰	۰	۱۰۰
نمایشگاهها و موزهها	۰	۰	۸	۱۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۰۰
فرهنگها و دارالمعارفها	۰	۰	۹	۹,۰	۰	۰	۱	۱,۲	۰	۰	۰	۰	۱۰۰
تاریخ عکاسی	۰	۰	۳	۳,۶	۰	۰	۳	۳,۶	۰	۰	۰	۰	۱۰۰
عکاسی ایران	۴	۶,۶	۲۲	۲۸,۹	۱	۱,۲	۱۰	۱۲,۵	۲	۲,۴	۲۵	۲۹,۳	۱۰۰
عکاسان	۰	۰	۴	۵,۱	۰	۰	۰	۰	۱	۱,۲	۰	۰	۱۰۰
آموزش و فراگیری	۰	۰	۳	۳,۶	۰	۰	۱	۱,۲	۰	۰	۲۵	۲۹,۳	۱۰۰
دوربین عکاسی	۰	۰	۴	۵,۱	۰	۰	۳	۳,۶	۰	۰	۱	۱,۲	۱۰۰
عکاسی رنگی	۰	۰	۵	۶,۳	۰	۰	۲	۲,۴	۰	۰	۰	۰	۱۰۰
عکاسی هنری	۳	۳,۶	۶	۷,۳	۰	۰	۱	۱,۲	۰	۰	۳	۳,۶	۱۰۰
فیلمبرداری	۰	۰	۵	۶,۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۲,۴	۱۰۰
جمع	۷	۹,۰	۱۱,۴	۱۴,۳	۳	۳,۶	۲۷	۳۲,۳	۲۴	۲۸,۲	۹	۱۰,۴	۱۰۰

جدول ۵-۲. توزیع فراوانی موضوع‌های عکاسی بر حسب ناشر

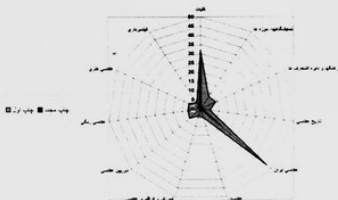
موضوع	ناشر		دانشگاه تهران		سازمانها و مؤسسات		دیگر ناشران		بدون ناشر		جمع
	فردانی	درصد	فردانی	درصد	فردانی	درصد	فردانی	درصد	فردانی	درصد	درصد
کلیات	۰	۰	۰	۰	۳۱	۵۶/۴	۰	۰	۰	۰	۳۱
نمایشگاهها و موزهها	۱	۱۲/۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۲/۵
فرهنگها و دایرهالمعارفها	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
تاریخ عکاسی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
عکاسی ایران	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
عکاسان	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
آموزش و فراگیری عکاسی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
دوربین عکاسی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
عکاسی رنگی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
عکاسی هنری	۱	۱۱/۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۱/۱
فیلمبرداری	۱	۲۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۰
جمع	۳	۱/۷	۰	۰	۶۱	۳۹/۹	۰	۰	۰	۰	۶۱

درصد) چاپ اول و ۴۲ عنوان (۲۳/۶ درصد) چاپ مجدد هستند. آثار چاپ اول بالاترین آمار را در موضوع عکاسی دارند. نمودار آ نیز نشان می دهد که کتاب های چاپ اول در موضوع های مختلف عکاسی بالاترین بسامد را دارد.

دیگر ناشران در موضوع عکاسی از رقم قابل ملاحظه ای برخوردارند.

کتابهای منتشر شده عکاسی بر حسب نوبت چاپ جدول ۵-۳ نشان می دهد که از مجموع ۱۷۸ عنوان کتاب عکاسی ۱۳۶ عنوان (۷۶/۴

توزیع فراوانی موضوع های عکاسی بر حسب نوبت چاپ

جدول ۵-۳. توزیع فراوانی موضوعات عکاسی بر حسب نوبت چاپ

موضوع	چاپ اول		مجدد		جمع	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
کلیات	۳۲	۵۸/۲	۲۳	۴۱/۸	۵۵	۱۰۰
نمایشگاه‌ها و موزه‌ها	۸	۱۰۰	۰	۰	۸	۱۰۰
فرهنگ‌ها و دایره‌المعارف‌ها	۹	۹۰	۱	۱۰	۱۰	۱۰۰
تاریخ عکاسی	۵	۸۳/۳	۱	۱۶/۷	۶	۱۰۰
عکاسی ایران	۴۷	۷۷	۱۴	۲۳	۶۱	۱۰۰
عکاسان	۵	۱۰۰	۰	۰	۵	۱۰۰
آموزش و فراگیری عکاسی	۴	۱۰۰	۰	۰	۴	۱۰۰
دوربین عکاسی	۸	۱۰۰	۰	۰	۸	۱۰۰
عکاسی رنگی	۷	۱۰۰	۰	۰	۷	۱۰۰
عکاسی هنری	۷	۷۷/۸	۲	۲۲/۲	۹	۱۰۰
فیلمبرداری	۴	۸۰	۱	۲۰	۵	۱۰۰
جمع	۱۳۶	۷۶/۴	۴۲	۲۳/۶	۱۷۸	۱۰۰

کتاب‌های منتشر شده طراحی صنعتی

۴ اثر در موضوع طراحی صنعتی معرفی شده است که در کل آثار معرفی شده کمترین تعداد را دارد. این ۴ عنوان ترجمه است. ۱ عنوان (۲۵ درصد) از آثار معرفی شده توسط زنان و ۳ عنوان (۷۵ درصد) از آثار ترجمه شده توسط مردان ترجمه شده است و

در موضوع طراحی صنعتی تألیفی نداریم. جدول ۶ نشان می‌دهد که ۴ اثر معرفی شده مربوط به ناشران متفرقه است. دانشگاه تهران و سازمان‌ها و مؤسسات کتابی در زمینه طراحی صنعتی منتشر نکرده‌اند و مطابق با جدول ۶-۱، این ۴ اثر همگی چاپ اول بوده‌اند.

جدول ۶. توزیع فراوانی موضوع طراحی صنعتی بر حسب ناشر

موضوع	ناشر		دانشگاه تهران		سازمانها و مؤسسات		دیگر ناشران		بدون ناشر		جمع	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
طراحی صنعتی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۱۰۰	۰	۰	۲	۱۰۰

۶-۱. توزیع فراوانی موضوع طراحی صنعتی بر حسب نوبت چاپ

موضوع	وضعیت چاپ		مجدد		جمع	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
طراحی صنعتی	۴	۱۰۰	۰	۰	۴	۱۰۰

کتابهای منتشر شده در موضوع هنرهای دستی

نتایج نشان می دهد که از مجموع ۷۶۸ اثر معرفی شده ۳۵۵ عنوان (۴۶/۲ درصد) چاپ اول و ۴۱۳ عنوان (۵۳/۸ درصد) چاپ مجدد است که بیشتر آثار معرفی شده در موضوع صنایع دستی چاپ مجدد هستند.

جدول ۷ نشان می دهد که ۷۶۸ اثر در موضوع صنایع دستی معرفی شده است که از ابتدای دوره مورد بررسی تا سال ۱۳۷۹ روندی رو به رشد داشته است.

جدول ۷. توزیع فراوانی موضوع صنایع دستی (TT) طی سالهای ۱۳۵۵-۱۳۷۹

موضوع	۱۳۵۵-۱۳۶۵		۱۳۶۶-۱۳۷۶		۱۳۷۷-۱۳۸۷		۱۳۸۸-۱۳۹۸		جمع
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	
صنایع دستی	۲	۰.۳	۱۱۱	۱۴.۴	۱۱۵	۱۵	۲۴۵	۳۱.۵	۷۶۸
جمع	۱۰۰		۱۰۰		۱۰۰		۱۰۰		۱۰۰

جدول ۸-۱. توزیع فراوانی موضوع صنایع دستی بر حسب تألیف و ترجمه

موضوع	تألیف		ترجمه		جمع
	رد	درصد	رد	درصد	
صنایع دستی	۱۲۴	۱۶/۱	۲۰۸	۲۷/۳	۷۶۸
جمع	۱۲۴	۱۶/۱	۲۰۸	۲۷/۳	۷۶۸

نتیجه پژوهش

از یافته های پژوهش می توان نتایج زیر را استخراج کرد:
 - کتابهای منتشر شده هنر ۱۵۰۶۳۷ عنوان است که ۲۳۱۷ عنوان در موضوع های مختلف هنرهای تجسمی است.

- کتابهای تألیفی هنرهای تجسمی در مجموع ۱۵۵۶ عنوان است و کتابهای ترجمه در این موضوع ۷۶۱ عنوان است. آثار تألیف شده توسط زنان ۱۵۷ عنوان است که بیشترین تألیف به ترتیب در موضوع هنرهای دستی و هنرهای تزئینی است. آثار تألیفی توسط مردان ۱۳۶۵ عنوان است که بیشترین تألیف توسط مردان به ترتیب در موضوع های هنرهای تزئینی و هنرهای دستی است. تعداد

جدول ۷ نشان می دهد که از مجموع ۷۶۸ اثر معرفی شده ۵۳۷ عنوان (۶۹/۹ درصد) تألیف و ۲۳۱ عنوان (۳۰/۱ درصد) ترجمه شده است. از ۵۳۷ عنوان اثر تألیفی ۱۲۳ عنوان (۱۶/۱ درصد) به وسیله زنان تألیف شده و ۴۰۸ عنوان (۵۳/۱ درصد) به وسیله مردان و ۶ عنوان (۰/۸ درصد) توسط تنالگان ها تألیف شده اند. از ۲۳۱ اثر ترجمه شده ۱۱۶ عنوان (۵۰/۱ درصد) توسط زنان و ۹۷ عنوان (۴۲/۶ درصد) توسط مردان و ۱۸ عنوان (۷/۳ درصد) توسط تنالگان ها ترجمه شده است. آثار تألیف شده بیش از دو برابر آثار ترجمه شده است. تألیف و ترجمه آثار مربوط به صنایع دستی توسط مردان بیشتر از زنان است، اما زنان بیش از مردان در ترجمه سهم داشته اند.

جدول ۹-۲. توزیع فراوانی موضوع صنایع دستی بر حسب ناشر

موضوع	ناشر		سازمانها و مؤسسات		دیگر ناشران		بدون ناشر		جمع
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	
صنایع دستی	۰	۰	۳۳	۵۶	۷۰	۳۸	۲	۰	۱۰۰
جمع	۰		۳۳		۷۰		۲		۱۰۰

آثار ترجمه شده توسط زنان ۱۹۳ عنوان و بیشتر در موضوع هنرهای دستی و طراحی است. آثار ترجمه شده توسط مردان ۵۴۶ اثر و مهم آثار به ترتیب در طراحی و نقاشی است. بقیه آثار تألیفی و ترجمه شده توسط سازمانها و مؤسسات انجام شده است.

جدول ۹-۲ نشان می دهد که از مجموع ۷۶۸ عنوان ۴۳ عنوان (۵/۶ درصد) مربوط به انتشارات سازمانها و مؤسسات و ۷۲۰ عنوان (۹۳/۸ درصد) مربوط به ناشران متفرقه و تعداد ۵ عنوان از آثار معرفی شده بدون ناشر هستند.

دانشگاه تهران ۸ عنوان از کل آثار معرفی شده موضوع هنرهای تجسمی را منتشر کرده است و بقیه آثار منتشر شده توسط ناشران دیگر بوده است. کتاب‌های منتشر شده چاپ اول، ۱۴۶۰ عنوان و چاپ مجدد ۸۵۷ عنوان است. کتاب‌های چاپ اول در این حوزه بیش از ۱/۵ برابر کتاب‌های چاپ مجدد است. با توجه به تحلیل آماری، کمترین آثار منتشر شده در موضوع‌های طراحی صنعتی (۴ عنوان) و پیکرسازی (۱۷ عنوان) است.

پیشنهادها

- با حمایت مؤلفان، محققان و مترجمان و ایجاد انگیزه در آنان، می‌توان تألیف آثار فرهنگی افزایش داد.
- ایجاد تسهیلات از طرف دانشگاه‌ها برای استادان و محققان این رشته بر رشد تولید این‌گونه آثار می‌افزاید.
- تحقیق و پژوهش بیشتر در موضوع طراحی صنعتی و پیکرسازی می‌تواند کمبود اثر در این زمینه را مرتفع نماید.
- فعالیت و مشارکت بیشتر زنان در تألیف و ترجمه

آثار هنری نقش آنان را در این عرصه پررنگ تر خواهد کرد.

منابع

۱. احمدزاده، سعادت. «بررسی وضعیت کتاب‌های منتشر شده هنر در طول دوره پنج ساله دوم توسعه». هنرهای زیبا، ۷ (تابستان ۱۳۷۹): ۱۲۳-۱۳۰.
۲. همو. «پژوهشی درباره کتاب‌های منتشر شده در موضوع موسیقی». تهران: فصلنامه کتاب، دوره سیزدهم، ۳ (پاییز ۱۳۸۱): ۳۱-۳۲.
۳. اداره کل مطبوعات و نشریات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی. فهرست کتب منتشر شده به تفکیک موضوع. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، اداره کل انتشارات، ۱۳۵۵ - ۱۳۸۰.
۴. فرزین، فرزانه؛ احمدی لاری، رکن‌الدین. «پژوهشی پیرامون انتشار کتاب‌های پزشکی در ایران». پیام کتابخانه، دوره هفتم، ۳ (پاییز ۱۳۷۶): ۲۳-۲۹.
۵. کاتوزیان، آذر. «بررسی کتاب‌های فارسی کتابداری و اطلاع‌رسانی». کتابداری، دفتر بیست و هشتم و بیست و نهم (۱۳۷۷): ۲۹-۴۴.

تاریخ دریافت: ۱۳۸۲/۵/۱۳